

Medförmyndare

Detta informationsblad vänder sig till dig som ska bli, eller har blivit, utsedd till medförmyndare för ett barn. Informationsbladet är tänkt att ge dig en förståelse för vad uppdraget innebär och vad överförmyndarens roll är.

Alla personer som är under 18 år är omyndiga och ska därför ha minst **en vårdnadshavare och förmyndare**. Oftast är föräldrarna både vårdnadshavare och förmyndare men i vissa situationer måste någon annan person utses för en eller båda dessa roller.

En medförmyndare kan utses om det framkommer att någon annan än barnets vårdnadshavare behöver, antingen ensamt eller tillsammans med vårdnadshavaren, ta ansvaret för barnets ekonomiska angelägenheter.

En medförmyndare utses av tingsrätten, oftast efter ansökan av överförmyndaren.

När ska en medförmyndare utses?

En medförmyndare ska utses om det framkommer att det inte är lämpligt att den eller de som är förmyndare för ett barn ensamt ska ha ansvar för barnets ekonomi.

I de flesta fall utses medförmyndaren att *ensam* ha hand om barnets ekonomiska angelägenheter. Som medförmyndare tar du då över detta ansvar från den eller de som var förmyndare för barnet innan tingsrättens beslut.

I vissa fall kan uppdraget i stället avse att vara en extra förmyndare för barnet. I dessa fall ansvarar medförmyndaren för barnets ekonomiska angelägenheter *tillsammans med* den eller de som var förmyndare för barnet innan tingsrättens beslut.

Om socialtjänsten uppmärksammar att ett barn kan ha behov av en medförmyndare ska de anmäla detta till överförmyndaren. Överförmyndaren utreder då frågan och ansöker till tingsrätten om det behövs.

Vad krävs för att bli medförmyndare?

För att utses som medförmyndare måste du vara rättrådig, erfaren och i övrigt bedömas som lämplig för uppdraget. Det är överförmyndaren som kontrollerar att den person som vill bli utsedd till medförmyndare är lämplig för uppdraget innan tingsrätten fattar beslut.

Vad innebär det att vara medförmyndare?

Som medförmyndare ansvarar du för barnets ekonomi. Du ska, ensam eller tillsammans med barnets andra förmyndare, se till barnets bästa, självständigt förvalta barnets eventuella tillgångar och se till att de antingen placeras på ett tryggt sätt eller används till barnets nytta.

Som medförmyndare företräder du barnet i alla angelägenheter som rör hens tillgångar. Barnets inkomster och tillgångar ska hållas åtskilda från din och andra personers ekonomi.

Sammanblandning är inte tillåtet. Till skillnad från föräldrar har du ingen skyldighet att försörja barnet ekonomiskt och barnet har inte heller någon arvsrätt efter dig.

Som medförmyndare är du skyldig att årligen redovisa din förvaltning av barnets tillgångar till överförmyndaren. Du ska föra löpande räkenskaper över alla transaktioner du gör för barnets räkning. Detta är en bra grund för årsredovisningen och ger dig en löpande överblick över barnets ekonomi.

När uppdraget startar

När du utsetts till medförmyndare får du ett registerutdrag från överförmyndaren där omfattningen av ditt förordnande framgår. Registerutdraget fungerar som din legitimation i rollen som företrädare för barnet.

Så fort du fått ditt registerutdrag är det viktigt att du underrättar aktuella myndigheter och banker om ditt uppdrag genom att visa upp ditt registerutdraget från överförmyndaren. Som huvudregel bör du även ta kontakt med barnets vårdnadshavare och/eller familjehem för att informera dem om ditt uppdrag.

När uppdraget startar behöver du utreda barnets ekonomi. I många fall kan du få information om barnets tillgångar från vårdnadshavaren eller familjen där barnet bor. Skatteverket kan också ha uppgifter om barnets bankkonton och hos Kronofogden finns uppgifter om barnet har registrerats för skulder. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten kan lämna upplysningar om vilka stöd och ersättningar som barnet har och om barnpension betalas ut.

Om barnet är delägare i ett dödsbo ska du som medförmyndare företräda barnet i samband med boutredning, bouppteckning och eventuellt arvskifte.

Inkomster och tillgångar

Huvudregeln är att barnets pengar i skäligen omfattning ska användas för hans uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. De pengar som inte används för sådana ändamål ska placeras med tillräcklig trygghet och så att de ger skäligen avkastning.

Barnets konton ska vara spärrade med så kallad överförmyndarspärr. För att kunna ta ut pengar från ett överförmyndarspärtrat konto krävs samtycke från överförmyndaren. Undantaget är de pengar som behöver hållas tillgängliga för löpande utgifter och ett eventuellt ungdomskonto som barnet själv använder.

Barnbidrag, studiebidrag, försörjningsstöd eller underhållsstöd är direkta stöd till familjen där barnet bor. Dessa bidrag eller stöd räknas därför som huvudregel inte som en inkomst för barnet och ska därför heller inte redovisas av dig som medförmyndare. Dessa ekonomiska frågor är i stället ett ansvar för vårdnadshavaren i första hand.

Barnpension är i första hand till för barnets uppehälle och betalas som huvudregel ut till barnets vårdnadshavare. Om barnpension i stället ska betalas ut direkt till barnet ska denna som huvudregel betalas till ett överförmyndarspärtrat konto i barnets namn. Vid behov ingår det i ditt uppdrag som medförmyndare att öppna ett sådant konto.

Utgifter

Som medförmyndare bestämmer du som huvudregel hur barnets medel ska användas. Om barnet har en inkomst, exempelvis barnpension, och är placerat i familjehem kan socialtjänsten besluta om att ta ut ersättning för barnets kostnader. Sådan ersättning får uppgå till högst ett belopp som motsvarar vad kommunen betalar i omkostnadsersättning till familjehemmet.

Hur kontrolleras medförmyndare?

Som medförmyndare kommer du att stå under tillsyn av överförmyndaren. Överförmyndarens tillsyn utövas främst genom kontroller av redovisningshandlingar. Som medförmyndare är du skyldig att årligen redovisa din förvaltning av barnets tillgångar till överförmyndaren.

När du utsetts till medförmyndare ska du inom två månader från förordnandedagen lämna en **förteckning** till överförmyndaren. Förteckningen ska innehålla uppgifter om barnets tillgångar och skulder per den dagen du utsågs till ställföreträdare. Uppgifterna i förteckningen intygas på heder och samvete. Du ska därefter varje år, före den 1 mars, lämna in en **årsräkning** som visar hur du förvaltat barnets pengar under föregående år.

Om ditt uppdrag upphör ska en **sluträkning** lämnas till överförmyndaren inom en månad från det att uppdraget upphörde.

När krävs överförmyndarens samtycke?

Som medförmyndare utövar du ditt uppdrag självständigt. Det är därför i de allra flesta fall upp till dig att själv avgöra om en viss åtgärd är lämplig eller inte. Överförmyndarens samtycke krävs dock för vissa åtgärder. Exempel på sådana åtgärder är:

- köp av aktier och kapitalförsäkringar,
- köp, försäljning, inteckning av fast egendom eller tomträtt,
- köp eller försäljning av bostadsrätt,
- ta lån för barnets räkning,
- utlåning av barnets pengar,
- uttag från barnets överförmyndarspärade konto,
- arvskifte.

Informationsblad och blanketter för ovanstående åtgärder finns på molndal.se/overformyndare.

Kom håg att ett barn som har fyllt 16 år ska få möjlighet att yttra sig över åtgärden.

Har en medförmyndare rätt till arvode?

Som medförmyndare har du rätt till arvode och kostnadsersättningar för ditt uppdrag. Överförmyndaren beslutar om arvode och ersättningar i samband med granskningen av din årsräkning/sluträkning.